

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र – ३

विषय:- मराठ्यांचा इतिहास (शिवकाळ) (HC – 302)

दिनांक : २५/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : दु. २.०० ते ४.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)**
- १.१ मराठ्यांच्या इतिहासासाठी उपयुक्त लिखित साधनांची माहिती लिहा.
 - १.२ जावळी प्रकरणाबद्दल सविस्तर लिहून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 - १.३ 'पुरंदरचा तह' स्पष्ट करून त्याचा स्वराज्यावर काय परिणाम झाला ते लिहा.
 - १.४ 'शिवाजी राजांची आग्र्याहून सुटका' या विषयावर टिपणी लिहा.
 - १.५ संभाजी राजांची कारकीर्द स्पष्ट करा.
 - १.६ राजारामाच्या कार्यकाळातील मराठ्यांच्या स्वातंत्र्यलढ्यावर खालील मुद्द्यांच्या आधारे निबंध लिहा.
अ) रायगडाहून सुटका
ब) राज्याभिषेक
क) जिंजीचा वेढा
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- २.१ शाहिस्तेखानाच्या स्वारीबाबत सविस्तर माहिती द्या.
 - २.२ मराठ्यांच्या इतिहासातील अफझलखान प्रकरणावर प्रकाश टाका.
 - २.३ शिवाजी राजांच्या कर्नाटक मोहिमेमागील विविध कारणे कोणती होती ते लिहा.
 - २.४ मराठ्यांच्या स्वातंत्र्यलढ्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)**
- ३.१ स्वराज्याची मुद्रा
 - ३.२ सुरतेची पहिली लूट
 - ३.३ शिवाजी राजांची गुणवैशिष्ट्ये
 - ३.४ खेडची लढाई

Translation in English

Sub: History of the Marathas (Royal Period) (HC-302)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1.1 Give information about the written sources of Maratha History.
- 1.2 Write in detail about the Jawali expedition and explain the significance of the same.
- 1.3 Explain in brief "Treaty of Purandar". Discuss its impact on Swarajya.
- 1.4 Write a note on Shivaji's escape from Agra.
- 1.5 Evaluate the reign of Sambhaji.
- 1.6 Write an essay on the war of independence under Chhatrapati Rajaram with the help of following points :
 - a) Escape from Raigad
 - b) Coronation
 - c) Siege of Jinji

Q.2. Answer the following questions in brief. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain in detail about the expedition of Shaiste Khan.
- 2.2 Throw light on Afzalkhan episode in the history of Maratha.
- 2.3 What were the various reasons behind Shivaji's Karnataka expedition?
- 2.4 State the significance of Maratha war of Independence.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 The seal of Swarajya
 - 3.2 First Sack of Surat
 - 3.3 Attributes of Shivaji
 - 3.4 Battle of Khed
-